

PÁR MYŠLENEK PRO KAVÁRNÍKY

Rychlý referenční manuál, jak vést produktivní konverzace ...

Upravil: Martin Vosecký
www.catro.net

Pravidla kavárny

Vést vzrušující konverzaci v kavárně není těžké – jediné, co Vás může omezovat, je Vaše fantazie! Formát kavárny je velmi pružný a může se přizpůsobit mnoha okolnostem. Pokud budete tato pravidla používat v *kombinaci*, podníte vzájemný dialog, aktivní účast a konstruktivní možnosti pro akci.

Ujasněte si účel

Od začátku věnujte pozornost tomu, proč dáváte lidem dohromady. Pokud znáte účel Vaší schůzky, umožní Vám to zvážit, jaké parametry jsou důležité, abyste dosáhli svého účelu.

Vytvořte útulné prostředí

Hostitelé kaváren na celém světě zdůrazňují, jakou moc a jaký význam má vytvoření útulného prostředí – prostředí, ve kterém se člověk cítí bezpečně a je zvaným hostem. Teprve když se lidé cítí dostatečně pohodlně, aby mohli být sami sebou, myslí, mluví a naslouchají kreativně. Zejména si promyslete, jak Vaše **pozvání a fyzické uspořádání prostoru** přispěje k vytvoření příjemné **atmosféry**.

Hleďte otázky, které jsou důležité

Hledání a vymezování *otázek, které jsou důležité* pro osoby, jež se Vaší kavárny účastní, představuje oblast, ve které může myšlenka a pozornost vést k významným výsledkům. Vaše kavárna se může soustředit na jednu jedinou otázku nebo je možné připravit několik otázek tak, aby během několika kol dialogu napomáhaly logickému průběhu objevování. V mnoha případech jde u konverzace v kavárně stejně tak o objevování a vyhledávání důležitých otázek, jako o nalézání efektivních řešení.

Povzbudíte každého účastníka k přispění

Jako vedoucí diskuze jsme si ve zvýšené míře vědomi důležitosti účasti, ale většina lidí se nechce pouze zúčastnit, chtějí aktivně přispívat ke změnám. Je důležité každého účastníka schůzky povzbudit, aby přispěl se svými myšlenkami a názory, stejně jako umožnit účast těm, kteří chtějí pouze naslouchat.

Spojte různé pohledy na věc

Jednou z charakteristik konverzace v kavárně je příležitost pohybovat se mezi stoly, potkávat nové lidi, aktivně přispívat svými myšlenkami a spojovat podstatu Vašich objevů se stále se rozšiřujícími myšlenkovými okruhy. Jak účastníci přenášejí klíčové myšlenky nebo témata k novým stolům, vyměňují si pohledy na věc, čímž výrazně zvyšují pravděpodobnost, že se objeví překvapující nové pochopení.

Naslouchejte názorům a podělte se o objevy

Prostřednictvím sdíleného naslouchání a věnování pozornosti tématům, vzorům a názorům začneme pociťovat své spojení s větším celkem.

Letmý pohled na konverzace v kavárně

- Posadte **čtyři nebo pět lidí ke stolkům v kavárenském stylu** nebo v konverzačních skupinách.
- Určete **postupná** (obvykle tři) **kola konverzace**, z nichž každé bude trvat cca 20 - 30 minut.
- Bude se diskutovat o **otázkách nebo problémech, které jsou skutečně důležité** pro Váš život, práci nebo komunitu, zatímco ostatní malé skupiny zkoumají podobné otázky u vedlejších stolů.
- Povzbuzujte návštěvníky u stolů, aby **psali, čmárali a kreslili klíčové myšlenky** na ubrus nebo, aby si klíčové myšlenky poznamenávali na velké kartotéční lístky nebo papírové podložky umístěné ve středu skupiny.
- Kavárník přivítá nové hosty u stolu a krátce se s nimi podělí o hlavní myšlenky, témata a otázky z původní konverzace. Povzbuzujte hosty, **aby spojili a propojili myšlenky** pocházející z konverzací u jejich původních stolů, aby pozorně naslouchali a vzájemně na své příspěvky navazovali.
- Tím, že lidem poskytnete příležitost pohybovat se v několika kolech konverzace, začnou se **myšlenky, otázky a témata spojovat a propojovat**. Na konci druhého kola budou všechny stoly nebo konverzační skupiny v místnosti *opylovány* názory z předchozích konverzací.

Jakmile víte, co chcete dosáhnout a znáte množství času, se kterým můžete pracovat, je na Vás, abyste rozhodli o vhodném počtu a délce konverzačních kol, nejefektivnějším užití otázek a nejzajímavějším způsobu, jak spojovat a vzájemně opylovat myšlenky.

Hrajte si, experimentujte a improvizujte!

Etiketa konverzace:
Zaměřte se na to, co je důležité.
Přispějte se svými myšlenkami.
Vyslovte své myšlenky, mluvte ze srdce.
Naslouchejte, abyste porozuměli.
Spojte a propojte myšlenky.
Naslouchejte společně názorům a hlubším otázkám.
Hrajte si, čmárejte, kreslete – psaní na ubrus je povoleno!
Dobře se bavte!

Důležitost otázek v kavárně

Otázka (otázky), které vyberete nebo, které účastníci objeví během konverzace, jsou kritickým faktorem úspěchu. Vaše kavárna se může soustředit na jednu jedinou otázku nebo je možné připravit několik otázek tak, aby během několika kol dialogu napomáhaly logickému průběhu objevování.

Pamatujte si, že ...

- Dobře propracované otázky přitahují *energii* a zaměřují naši *pozornost* na to, co je opravdu důležité. Zkušení hostitelé doporučují klást otázky s otevřeným koncem – tj. ten druh otázek, na které není možno odpovědět ano nebo ne.
- Dobré otázky nepotřebují implikovat, jaké bezprostřední kroky je třeba podniknout, jak se má problém vyřešit. Měly by podněcovat zkoumání a objevování, nikoli prosazování a výhodnost.
- Že máte dobrou otázku poznáte, když dá podnět k novým myšlenkám a možnostem.
- Odrazte možné otázky klíčových účastníků a poznáte, zda udrží svůj zájem a energii.

Mocná otázka:

- je jednoduchá a jasná
- podněcuje myšlenky
- generuje energii
- zužuje obor zkoumání
- dává vyjít na povrch podvědomým domněnkám
- otvírá nové možnosti

Pět způsobů, jak vizualizovat kolektivní vědomosti

Kavárník zapisuje

Kavárník zaznamenává konverzaci celé skupiny, kreslí myšlenky skupiny a používá text a kresby, aby ilustroval modely konverzace.

Projděte se po galerii

Účastníci umístí ubrus ze svých stolů na stěnu, takže ostatní si mohou během přestávky myšlenky dotyčné skupiny prohlédnout.

Vystavte své názory

Účastníci mohou přilepit papírky tzv. Post-It® s jediným klíčovým názorem na tabuli, stěnu, atd., takže si každý může během přestávky tyto myšlenky prohlédnout.

Vytvořte myšlenkové shluky

Seskupte názory z papírků do „blízkých shluků“ tak, aby bylo vidět, které myšlenky jsou si blízké, a aby byly k dispozici pro plánování dalších kroků skupiny.

Jak vytvořit příjemné prostředí v kavárně

Ať již svoláváte několik tuctů nebo několik stovek lidí, je zásadní, abyste vytvořili prostředí, které vyvolává pocit jak neformálnosti, tak důvěrnosti. Když Vaši hosté přicházejí, měli by okamžitě poznat, že nejde o *obyčejnou* schůzi.

- Pokud to je možné, vyberte prostor s přírodním osvětlením a s výhledem ven, abyste vytvořili přívětivější atmosféru.
- Upravte prostor tak, aby vypadal jako skutečná kavárna s malými stolečky pro čtyři nebo pět lidí. Méně než čtyři lidé u stolu by nemuselo vyvolat dostatečnou názorovou různorodost, více než pět lidí by omezovalo míru osobní interakce.
- Naaranžujte stolky nepravidelně, působí tak lépe než při uspořádání do rovných řad. Stolečky v kavárně na chodníku, poté co má již několik hodin otevřeno, působí uvolněně a příjemně.
- Užijte barevné ubrusy a na každý stůl dejte malou vázu s květinami. Pokud je to možné, přidejte na každý stůl svíčku. Okolo místnosti rozestavte rostliny a zeleň.
- Přes každý ubrus umístěte alespoň dva velké archy papíru a džbán nebo vinnou sklenku se zvýrazňovači. Papír a pera povzbuzují k čmárání, kreslení a spojování myšlenek. Tímto způsobem si lidé myšlenky poznamenávají, jakmile se objeví.
- Postavte dopředu do místnosti jeden kavárenský stůl navíc, bude sloužit pro materiály pro hostitele a přednášející.
- Zvažte možnost vystavení uměleckých předmětů nebo vyvěšení plakátů na stěny (stačí prostě papíry s napsanými citáty), až budou lidé přicházet, nechte hrát hudbu a přivítejte je.
- Abyste učinili zadost společenské tradici a pohostinnosti, podávejte nápoje a občerstvení. Bez jídla a občerstvení by kavárna nebyla úplná!

**Využívejte fantazii!
Bud'te kreativní!**

Vybavení kavárny:

- Ideální jsou malé kulaté stolky o průměru 90 až 110 cm, ale malé karetní stolky postačí také.
- Dost židlí pro všechny účastníky a přednášející
- Barevné ubrusy
- Velký papír nebo papírové podložky na pokrytí kavárenských stolků.
- Barevné zvýrazňovače, vhodné jsou např. Centropen. Abyste dosáhli dobré čitelnosti, používejte tmavé barvy jako např. zelenou, černou, modrou nebo fialovou. Pro zvýrazňování přidejte do pohárku jednu nebo dvě světlé barvy (červená, světle zelená, světle modrá nebo oranžová).
- Na každý stůl jednu vázu s čerstvě řezanými květinami, džbán nebo vinnou sklenku na zvýrazňovače.
- Postraní stůl na občerstvení a svačinu
- Flipchartový papír, aby se mohly zviditelnit kolektivní vědomosti, stuha na pověšení.
- Prázdné místo na zdi.
- Dostatečný prostor na zdi (nebo na okně) pro vystavení kolektivní práce a/nebo práce vyhotovené u jednotlivých stolků.

Volitelné (v závislosti na velikosti a účelu):

- Zpětný projektor a plátno.
- Zvukový systém pro přehrávání pásek a/nebo CD.
- Výběr hudební kulisy
- Bezdrátové mikrofony, které si mohou hosté kavárny zavěsit na krk, ruční bezdrátové mikrofony pro zasedání ve stylu zasedání městské rady
- Stojany a flipcharty
- Základní vybavení včetně sešíváčky, sponek na papír, gum, zvýrazňovačů, zakrývací pásy, per, špendlíků a tužek.
- Barevné karty o velikosti cca 10 x 15 cm nebo 12 x 20 cm (pro osobní poznámky).
- Lepící papírové lístečky o velikosti cca 10 x 15 cm, např. značky Post-It® v jasných barvách pro vystavování myšlenek

Jsem hostitelem kavárny, co mám dělat?

Úkolem hostitele kavárny je dohlížet na to, aby se dodržovalo šest pravidel pro zapojení do dialogu. Nejde o vlastní formu, jde o to uvést tato pravidla do života. Být hostitelem kavárny vyžaduje přemýšlivost, zručnost a péči. Hostitel kavárny může být oním faktorem, který určí, zda půjde o zajímavou konverzaci, nebo o průlomový styl myšlení.

- Spolu s plánovacím týmem stanovte účel kavárny a rozhodněte, kdo by měl být pozván na shromáždění.
- Pojmenujte svoji kavárnu tak, aby jméno odpovídalo jejímu účelu, např. kavárna vůdcovství, kavárna vědomostí, kavárna strategie, kavárna objevů, atd.
- Pomozte vytvořit pozvání.
- Spolu s ostatními vytvořte příjemné prostředí kavárny.
- Vítejte scházející se účastníky.
- Vysvětlete účel shromáždění.
- Zadejte otázku nebo témata pro konverzační skupiny a zajistěte, aby byla otázka pro všechny viditelná - pomocí projektoru, na flipchartu nebo na kartičkách na každém stole.
- Vysvětlete pravidla kavárny a etiketu kavárny a nechte je zobrazené pomocí projektoru, na flipchartu nebo na kartičkách na každém stole.
- Vysvětlete, jak bude fungovat logistika kavárny, včetně role.
- Povzbuzujte každého k účasti.
- Připomeňte lidem, aby si zaznamenávali klíčové myšlenky, dělali si náčrtky a kreslili.
- Jemně upozorněte, kdy nastane čas přejít k jinému stolu a zahájit nové kolo konverzace.
- Zajistěte, aby byly názory viditelně zaznamenány, nebo shromažďovány a pokud možno vystavovány.
- Buďte kreativní a přizpůsobte šest pravidel kavárny tak, aby vyhovovaly jedinečným potřebám Vaší situace.

Jsem kavárníkem, co mám dělat?

- Připomeňte lidem u Vašeho stolu, aby si poznamenali klíčová spojení, myšlenky, objevy a hlubší otázky tak, jak se budou průběžně objevovat.
- Zůstaňte u stolu, když ostatní odcházejí a přivítejte cestovatele od ostatních stolů.
- Krátce se podělte o klíčové názory z předcházející konverzace tak, aby ostatní mohli spojovat a vytvářet myšlenky za použití nápadů z jejich příslušných stolů.

Co jsou konverzace v kavárně?

Konverzace v kavárně představují snadno použitelnou *metodu* pro vytvoření živé sítě vzájemného dialogu o otázkách, které jsou důležité v reálném životě. Kavárny v provozu byly pojmenovány různými způsoby, aby vyhovovaly specifickým cílům, může jít o kreativní kavárny, kavárny vědomostí, kavárny strategie, kavárny vůdcovství, marketingové kavárny a kavárny vývoje výrobků. Většina konverzací v kavárně je založena na principech a formátu, které vypracovalo The World Café (viz www.theworldcafe.com), rostoucí globální hnutí na podporu *konverzací, které o něco jde*, a to v korporátním, vládním i komunitním prostředí po celém světě.

Konverzace v kavárně je také provokativní *metaforou*, která nám umožňuje vidět nové způsoby, jak změnit naše životy a práci. Moc konverzací je tak neviditelná a přirozená, že ji obvykle přehlízíme. Vezměte v úvahu například, jakou příležitost pro učení a praktický postup nabízí skutečnost, že se lidé pohybují z jedné konverzace do druhé, a to jak uvnitř, tak mimo organizaci – s dodavateli, zákazníky a dalšími lidmi v rámci větší společnosti. Co kdybychom považovali *všechny* tyto konverzace za jednu velkou dynamickou kavárnu s živými konverzacemi, každou pozici v práci za stůl v širší síti živých konverzací, neboť právě to je základní proces pro sdílení naší kolektivní vědomosti a vytváření naší budoucnosti? Jakmile si uvědomíme moc konverzací coby klíčového podnikového procesu, můžeme ji pro vzájemný užitek využívat efektivněji.

Kavárna stojí
na předpokladu, že lidé v sobě již mají
moudrost a kreativitu,
aby mohli čelit i těm nejobtížnějším výzvám.
Za předpokladu, že máte vhodný kontext a zaměření,
je možné dostat se k těmto hlubším vědomostem
o tom, co je důležité a využít je.

Co je základem metody kavárny? Načrtli jsme řadu pravidel pro realizaci konverzací prostřednictvím dialogu a aktivní účasti. Jestliže tato pravidla využijete při plánování Vašich schůzek, budete překvapeni, jak se zlepší kvalita výsledků, kterých se doberete. Když budete hostitelem konverzace v kavárně a použijete *všechna* tato pravidla *zároveň*, zjistíte, že jste schopni vytvořit jedinečné prostředí kavárny, kde se pravděpodobně objeví překvapivé a užitečné výsledky.